

Binnen de vaste commissie voor Infrastructuur en Milieu hebben enkele fracties de behoefte om enkele vragen en opmerkingen voor te leggen over de Transportraad d.d. 15 en 16 september (Kamerstuk 21 501-33, nr. 432).

De voorzitter van de commissie,
Paulus Jansen

De adjunct griffier van de commissie,
Opperhuizen

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben kennis genomen van de geannoteerde agenda van de informele Transportraad van 15 en 16 september 2013 en de daarbij behorende stukken. De leden van de VVD-fractie hebben hierover nog enkele vragen.

De leden van de PvdA-fractie hebben met interesse kennis genomen van de agendapunten, zetten hun mening uiteen en hebben nog een aantal vragen waarop ze de regering verzoeken in te gaan.

De leden van de SP-fractie hebben kennis genomen van de agenda van de komende informele Transportraad en hebben nog enkele vragen.

De leden van de D66-fractie zijn verheugd dat de Single European Sky (SES) een dusdanige prioriteit is voor Europa, dat de komende informele Transportraad bijeenkomst volledig hieraan gewijd zal zijn. Het valt de D66-fractie wel op dat Nederland nu tot het kamp van de «terughoudenden» is toegetreden. Zij ontvangen graag een toelichting hierop van de regering.

Geannoteerde agenda van de informele Transportraad van 15/16 september 2013

De leden van de VVD-fractie lezen in de geannoteerde agenda dat Nederland de voorgestelde wijzigingen in de Europese agentschap voor de luchtvaartveiligheid (EASA)-verordening zal verwelkomen, met uitzondering van de verplichting om de militaire luchthavens en luchtverkeersdienstverleners die primair civiel verkeer behandelen onder de civiele Europese regelgeving te plaatsen. De leden van de VVD-fractie kunnen zich hier goed in vinden. Wel vragen de leden van de VVD-fractie of Nederland zelf ook nog nieuwe ideeën aandraagt om de implementatie van de Single European Sky te versnellen. Zo ja, welke ideeën zijn dat? De leden van de VVD-fractie vragen ook hoe groot de kans is dat de eerder genoemde verplichting in het EU-voorstel met betrekking tot de militaire luchthavens en luchtverkeersdienstverleners toch wordt aangenomen? En als dit voorstel wordt aangenomen, wat zijn dan de consequenties voor Nederland?

De leden van de PvdA-fractie verzoeken de minister om een nadere inschatting van de termijn waarop het emissiehandelssysteem voor CO₂-uitstoot in de luchtvaart (ETS-luchtvaart) kan worden ingevoerd, en zijn benieuwd naar de maatregelen die zullen worden getroffen als blijkt dat ETS-luchtvaart nog geruime tijd niet zal worden ingevoerd. Deze leden verzoeken de minister om in te gaan op de noodzaak om ETS-luchtvaart in Europees verband door te zetten, indien het uiteindelijk niet lukt om in internationaal verband tot afspraken te komen.

De leden van de PvdA-fractie zijn voorts benieuwd naar de standpunten die andere landen hebben ingenomen, en wat de algemene consensus was over het voorstel van de Europese Commissie omtrent de herziening van passagiersrechten in de luchtvaart. Zij vragen de minister hier duidelijkheid over te verschaffen.

In de geannoteerde agenda schrijft de minister dat de implementatie minder voorspoedig loopt dan voorzien en dat dit komt door economische omstandigheden, institutionele kwesties en nationale belangen. De leden van de D66-fractie vragen de minister nader in te gaan op deze drie factoren en per factor exact te beschrijven wat zij bedoelt.

Voorts lezen de leden van de D66-fractie dat de Nederlandse regering pleit voor flexibiliteit per lidstaat. Dit verbaast hen. Was het doel van de complete exercitie in de vervolmaking van de interne Europese markt, waar SES onderdeel van is, niet om de markten op elkaar af te stemmen, vragen de leden. En is hier «maatwerk» niet mee in tegenspraak, zo vragen de leden.

Ook staat in de agenda dat Nederland wil vasthouden aan huidige regelgeving. Dit wordt niet verder geduid. De leden van de D66-fractie willen graag een toelichting op deze negatieve houding.

De leden van de D66-fractie vragen verder of het voorgestelde Nederlandse standpunt een versnelling van de SES niet juist in de weg zit.

Verslag van de EU Transportraad d.d. 10 juni 2013 in Brussel

Naar aanleiding van het verslag van de Transportraad van 10 juni 2013 vragen de leden van de VVD-fractie wat, met betrekking tot het pakket technische controles voertuigen, nadelig voor Nederland uit de bespreking is gekomen. Op welke onderdelen heeft Nederland verloren en op welke onderdelen gewonnen?

De leden van de SP-fractie zijn opgeschrikt door het voorstel van de Europese commissie om snelheidsbegrenzers in te bouwen in auto's. Deze leden zetten grote vraagtekens of dit plan wel bij zal dragen aan verkeersveiligheid. De leden verwachten dat met dergelijke maatregel een markt geopend wordt om de begrenzers te omzeilen, net zoals we bij scooters zien gebeuren. De leden zien liever dat er wordt ingezet op snelheidshandhaving op plekken waar dat echt noodzakelijk is zoals in woonwijken in plaats van het opleggen van begrenzers. De leden vragen de minister om spoedig te reageren op, en een standpunt in te nemen over, dit plan vanuit Brussel.

De leden van de SP-fractie hebben vernomen dat de regering positief staat tegenover het Europese kenteken. Deze leden vragen in hoeverre dit voorstel samenhangt met de RFID-chips in kentekens en wat de visie van het kabinet hierop is.

EU-voorstel: Mededeling Versnelling van de implementatie van het gemeenschappelijk Europees luchtruim COM (2013)

De leden van de PvdA-fractie steunen de spoedige implementatie van de Single European Sky (SES). Deze leden zijn van mening dat een gemeenschappelijk luchtruim grote milieuvoordelen en kostenvoordelen zal opleveren door kortere vluchtroutes en samenwerking tussen luchtverkeersleiders. Deze leden hebben nog wel enkele aandachtspunten over de versnelde implementatie van de SES.

De leden van de PvdA-fractie verzoeken de minister om een nadere onderbouwing van de oorzaken van de vertraging van de implementatie van de SES, en verzoeken de minister hierbij ook in te gaan op het handelen van andere landen.

Deze leden vragen voorts op welke wijze de buitenlandse bezwaren tegen de implementatie van de SES volgens de minister ook daadwerkelijk weggelaten kunnen worden?

Tevens verzoeken de leden van de PvdA-fractie de minister om een nadere motivering van de afwijzing van de proportionaliteit van het SES-voorstel. Voorts vragen deze leden naar een beschrijving van andere instrumenten en operationele verbeteringen dan regelgeving, die volgens de regering kunnen bijdragen aan versnelde implementatie ervan.

De leden van de PvdA-fractie vragen of het om de implementatie van de SES mogelijk te maken niet verstandiger zou zijn om de SES en marktwerking in de luchtvaartsector juist niet aan elkaar te koppelen.

De leden van de PvdA-fractie zijn kritisch op de nadruk die in het SES-voorstel ligt op de onvoldoende efficiënte verlening van luchtverkeersleiding en op de prestatiebesturing voor luchtverkeersleiders op kostenefficiëntie, die een verminderde aandacht voor veiligheidsaspecten tot gevolg zou kunnen hebben. Deze leden verzoeken de minister om hier, en op de liberalisering van Luchtverkeersleiders Nederland, haar visie te geven.

De leden van de PvdA-fractie zijn net als het kabinet kritisch over het verplicht liberaliseren van aanvullende diensten van luchtverkeersleiders. Dit kan leiden tot hogere kosten voor de luchthavens, omdat deze diensten verplicht in de markt moeten worden gezet en dan weer moeten worden aanbesteed. Deze leden hebben net als de minister zorgen over het voornemen van de Europese Commissie om de militaire luchthavens en luchtverkeersdienstverleners die primair civiel verkeer behandelen verplicht onder de civiele EU regelgeving te plaatsen en verzoeken de minister om nader in te gaan op de concrete implicaties die dit heeft voor Nederland.

De leden van de SP-fractie zien voordelen om tot een gemeenschappelijk Europees luchtruim te komen. Alleen zijn deze leden geen voorstander als Europese Commissie zich in detail wil gaan bemoeien met het beleid in de lidstaten. Zo zijn de leden fel tegen een eventuele verplichting om ondersteunende diensten af te scheiden en onder een marktmechanisme te brengen. Kan de minister uitleggen in hoeverre dit mogelijk gevolgen heeft voor de luchtverkeersleiding?

Verder vragen de leden van de SP-fractie of er extra aandacht kan uitgaan naar de sportvliegers en paragliders. Deze hebben volgens de leden van de SP-fractie ook recht op een deel van het luchtruim. Hoe beschouwt de minister dit en is het mogelijk om deze te ondersteunen vanuit de luchtverkeersleiding? Als laatste vragen de leden van de SP-fractie of er nog recente ontwikkelingen zijn op het gebied van de passagiersrechten in de luchtvaart.

Stand van zaken EU richtlijnvoorstel maritieme ruimtelijke ordening en geïntegreerd kustbeheer

De leden van de VVD-fractie vragen, met betrekking tot de stand van zaken van het EU-richtlijnvoorstel maritieme ruimtelijke ordening en geïntegreerd kustbeheer, of er al zicht is op het «verlicht regime» inzake geïntegreerd kustbeheer. Wat houdt dit exact in en in hoeverre kijkt het af van de Nederlandse inzet?

Fiche: Verordeningen gemeenschappelijk Europees luchtruim en Europees Agentschap voor luchtvaartveiligheid

De leden van de D66-fractie gaan in op het BNC-fiche. Zo zien zij dat de regering de proportionaliteit negatief beoordeelt, «aangezien er voldoende andere instrumenten dan regelgeving zijn die kunnen bijdragen aan versnelling van de realisatie van de SES.» De genoemde leden vragen de Nederlandse regering om deze instrumenten te noemen en concreet uit te leggen hoe dit de komende jaren tot een versnelling zou kunnen leiden, gegeven ook de houding en positie van andere lidstaten.

De leden van de D66-fractie zien het nut van de beschreven gedetailleerde regelgeving waar de Europese Commissie voor staat, en stellen dat dit te verantwoorden valt gezien de potentiële opbrengsten. Zij hebben het idee dat de regering in het verleden positiever was over het SES-project. Zij vragen daarom een toelichting op deze beleidswijziging.